

Bengt Jalmselius om hållbarhet och hur kärleken till naturen tidigt slog rot i hans hjärta

Jag träffar Bengt i Stadshuset i Mariestad en torsdag i början av maj. Han är en av deltagarna i projektet Klimat- och energismart hemma. Satsningen pågår hela 2023 och innehåller olika moment, en del av dem är individuella, andra steg tas tillsammans med de andra deltagande hushållen. Efter intervjun ska vi till exempel ha det första motiverande samtalet. Där är jag coachen som ställer målinriktade frågor, och Bengts svar blir en sorts personlig vägledning inombords för honom. En annan del av projektet är intervjuer likt denna. Syftet är att dela tankar om hållbarhet i en tid där vi behöver öka tempot kring frågorna. Projektets alla delar syftar till att få syn på fler möjliga vägar att ta – och att ta nya, hållbara steg framåt. Bengt uttrycker positivitet kring projektet som startade i mars och han berättar öppenhjärtigt om hur han försöker dra sina strån till stacken på vägen till ett mer hållbart samhälle.

- Jag försöker ta del av kunskap, input och information. Sedan driver vi Vristulvens äventyr som varit med i Turistrådets "Klimatklivet" och jag är medlem i naturturismföretagarna. När vi kan så puffar vi för miljötanket till besökarna. Vi föreslår att de tar tåget, bussen eller vandrar till oss. För att förenkla för dem ger vi dem olika förslag om turer och rutter för att resa hållbart. Vi är också noga med att de känner till reglerna som ska följas i naturreservatet och det Natura2000-område som finns alldeles i närheten av där vi bedriver vår verksamhet. Det är till exempel viktigt att vi alla respekterar fågellivet. I samråd med Länsstyrelsen har vi tagit fram förslag på kanotturer som innebär att ta hänsyn till naturens förhållanden.

Det är tydligt att Bengt är engagerad i de här frågorna. Jag blir nyfiken på hur engagemanget startade en gång i tiden och ber honom berätta om det.

"Ni som är lärare har en oerhört viktig roll, kom ihåg det."

- Som tonåringar var jag och några kompisar riktiga nördar med ett intresse för ornitologi. Redan då var friluftsliv också spännande. Då grundlades intresset för naturen och att vistas i den. Jag växte upp i Tibro och vår lärare på mellanstadiet spelade nog en viktig roll för att väcka intresset hos oss. Han var väldigt engagerad. Det är faktiskt flera av oss som jobbar med de här frågorna än idag. Det man grundlägger i tidig ålder lever nog ofta kvar sen! Ni som är lärare har en oerhört viktig roll, kom ihåg det.

Eftersom intressena för naturen och friluftsliv levt kvar frågar jag om Bengt har några tips att dela med sig till andra som kanske vill ta sin hållbarhet till en mer aktiv nivå. Vad kan man göra rent konkret om man vill börja agera mer hållbart?

- Det finns ju till exempel många föreningar som man kan engagera sig i. Finns det intresse för djur, natur och friluftsliv så är ett medskick till barnfamiljer och andra att gärna gå med i något sådant. Det är positiva sammanhang att vara del av. Det är också väldigt skönt att vara ute i naturen. Jag har tidigare hållit på med elitidrott, var friidrottare på elitnivå inom löpning, sprang 400 och 800 meter. Det är en stor kontrast till prestation att vistas i naturen. Där behöver man inte prestera något alls, utan man kan njuta på ett väldigt opretentiöst sätt och bara vara. Det är fantastiskt härligt!

Utöver att engagera sig i föreningar och att vistas i naturen skänker Bengt pengar till olika verksamheter som är engagerade i miljöfrågor, bland annat till Greenpeace. Han är också biosfärambassadör och medlem i rovdjursföreningen. Bengt berättar att han och hans hustru tänker på de här frågorna i vardagen. Ett sätt att gå från tanke till handling är att vara noga med att källsortera. De ändrade också tidigt energiförsörjningen i huset från direkt-el till luftvärmepump vilket bidrog till mindre energiförbrukning. En ytterligare insats var att installera ett minireningsverk på tomtens ganska tidigt.

En stor och övergripande fråga i projektet Klimat- och energismart hemma handlar om klimatförändringarna. Vad behöver vi egentligen göra för att vi människor och naturen ska samexistera balanserat nu och i framtiden? Bengt tystnar och säger ödmjukt att han förstår inte svaren på den stora frågan. De tankar som spontant kommer till honom är ändå att det är viktigt att vi lyssnar på vad forskningen säger.

- Jag blir förvånad att så många förnekar det som forskarna kommer fram till. Vi behöver ju göra vad vi kan. Sedan är det förstås svårt att veta vad vi ska göra och vilken väg vi ska gå. Frågorna innehåller så många delar– allt från hur vi hanterar skogsbruket, våra bilar, flyget, resandet. Det finns mycket för var och en att fundera på kring det här. Inte minst kan vi behöva fundera på vad vi äter. Om vi utgår från vad vi har tillgång till för mat just här och vad årstiden erbjuder just nu, så kan det vara ett bra sätt att bidra för var och en. Att minska matsvinnet är en annan del av frågan. Alla kan inte göra allt, men var och en kan göra något.

Projektledare,
Sofia GuldbRAND
Unesco Biosfärområde Vänerskärsgården med Kinnekulle

Klimat- och energismart hemma är ett projekt som pågår hela 2023. 10 hushåll runt om i Lidköpings- Götene och Mariestads kommuner deltar i aktiviteter som lockar till nya hållbara steg framåt. Projektet bygger på samverkan mellan energi- och klimatrådgivningarna i biosfärkommunerna och Unesco Biosfärområde Vänerskärsgården med Kinnekulle. Medfinansier är Västra Götalandsregionen.

